

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**PROCES-VERBAL nr. 248/05
de refuz al inițierii controlului**

mun. Chișinău

10 septembrie 2024

Ana CROITOR, inspectoare de integritate superioară a Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, în temeiul art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare - Legea nr. 132/2016*), verificând prealabil sesizarea înregistrată cu nr. 10214 din 12.08.2024, în privința dnei Violeta Chisilița, judecător în cadrul Judecătoriai Chișinău (sediul Rîșcani) privind respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale,

A S T A B I L I T :

La data de 12.08.2024 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 10214, care are drept obiect de examinare verificarea respectării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dna Violeta Chisilița, judecător în cadrul Judecătoriai Chișinău (sediul Rîșcani).

Potrivit sesizării: „...judecătorul Chisilița Violeta de la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău a declarat casa cu 1 leu, cât și restul terenurilor tot așa...”

În aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016, sesizarea menționată supra a fost repartizată către inspectoarea de integritate subsemnată, în mod aleatoriu, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cu atribuirea codului numeric al dosarului 202401360010.

În conformitate cu prevederile art. 26 al Legii nr. 132/2016, inspectorul de integritate verifică în prealabil sesizările depuse de persoane fizice și juridice și efectuează controlul averii și al intereselor personale ale persoanelor vizate de aceste sesizări.

În consens cu art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

În acest sens, verificând sesizarea sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut, se reține că aceasta corespunde cerințelor prevăzute de art. 75 din Codul Administrativ.

Totodată, prin prisma art. 10 al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare – Legea nr. 133/2016*) și prevederile art. art. 6 și 7 ale Legii nr. 132/2016, se atestă că obiectul sesizării vizate se încadrează în sfera de competență materială a Autorității Naționale de Integritate.

În sensul art. 85 alin. (3) din Codul Administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Prevederile art. 87 alin. (1) al aceluiași cod stabilesc că, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt. Conform art. 92 alin. (1) și (2) din Codul Administrativ, autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele și toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.

Se învederează că scopul Legii nr. 133/2016 rezidă în instituirea măsurilor de prevenire și de combatere a îmbogățirii nejustificate, [...], în sensul art. 1 alin. (2) al actului precitat.

Prevederile art. 33 și art. 34 al Legii nr. 132/2016 statuează că controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică, precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora. În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică, constatând fie nedeclararea averii și intereselor personale în modul corespunzător, fie existența unei diferențe substanțiale între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă.

Se relevă, în principal, că esența controlului averii și intereselor personale rezidă în stabilirea existenței sau inexistenței *diferenței substanțiale* (noțiune statuată la art. 2 din Legea nr. 133/2016) – care este definită ca fiind diferența care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie între averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, normă ce a devenit aplicabilă din 01.08.2016, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 132/2016 și Legii nr. 133/2016.

În vederea stabilirii calității de subiect al declarării și perioada deținerii respectivei calități, inspectoarea de integritate a accesat Sistemul Informațional „e-Integritate” și a reținut că, dna Violeta Chisilița a fost numită în funcția de judecător la data de 26.02.2014 prin Decretul nr. 1014-VII. Respectiv, urmare a exercitării unui funcții de demnitate publică (potrivit anexei la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică), dna Violeta Chisilița a deținut calitatea de subiect al declarării în sensul art. 3 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere (abrogată prin Legea nr. 133/2016), continuând deținerea acestei calități în temeiul art. 3 alin.(1) lit.a) din Legea nr. 133/2016.

Conform art. 5, alin.alin. (1), (2), (4) din Legea nr. 133/2016, subiecții declarării sunt obligați să își declare averea și interesele personale în condițiile stabilite de lege, iar responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

Astfel, la etapa verificării prealabile a sesizării, în vederea verificării existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, au fost examinate informațiile reflectate în declarațiile de avere și interese personale depuse de subiectul declarării în coroborare cu informațiile generate de sistemele informaționale disponibile (SIC „Acces-Web (Registrul de Stat al Populației, Registrul de Stat al Transporturilor), Î.S. „Cadastrul Bunurilor Imobile”, SIA al Serviciului Fiscal de Stat), în vederea stabilirii unor erori, omisiuni în procesul de declarare a averii și intereselor personale și/sau a unei eventuale diferențe substanțiale materializate prin procurarea de bunuri mobile/imobile care eventual nu ar fi proporționale cu veniturile oficiale obținute/declarate de către subiectul declarării și membrii familiei sale în perioada respectivă; precum și au fost solicitate informații și documente relevante de la Agenția Servicii Publice, I.P. „Cadastrul Bunurilor Imobile”, SRL „Basconslux”, SRL „Total Leasing & Finance”, O.C.N. „Expert Leasing & Finance” SRL, inclusiv și de la subiectul declarării.

Respectiv, potrivit informațiilor oficiale conținute în Registrul de stat al populației, s-a reținut că, dna Violeta Chisilița este căsătorită cu dl XXXXX și au la întreținere 1 copil minor. Totodată, urmează de precizat că, potrivit cap. I, pct. 7 din declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anul 2017, 2019, 2020, ca persoană aflată la întreținerea subiectului declarării a fost indicat fiul – XXXXX (a.n. XXXXX, IDNP XXXXX).

În perioada deținerii calității de subiectul al declarării, dna Violeta Chisilița împreună cu membrii familiei sale, au dobândit cu drept de proprietate 2 bunuri imobile, și anume:

- încăperea cu nr. cad. XXXXX, situată în XXXXX, la prețul de 25.344,00 EUR, echivalent a 512.558,00 lei, conform contractului privind investițiile în construcții nr. 3020 din 04.09.2014 și Actului de predare-primire nr. 65 din 31.08.2017, data înregistrării dreptului de proprietate 12.09.2017;

- terenul (lot pomicol) cu nr. cad. XXXXX, S-0,0604, situat în XXXXX, la prețul de 810 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-318 din 11.11.2022.

De asemenea, în perioada supusă verificării, pe numele subiectului declarării și a membrilor de familie au fost înregistrate dreptul de posesie/folosință și dreptul de proprietate asupra următoarelor bunuri mobile:

- Autoturism de model Nissan Qashqai, a/f. 2014, la prețul de 20.300,00 Euro, conform contractului de leasing financiar din 19.06.2014, încheiat între I.C.S. „Total Leasing & Finance” S.A. și XXXXX, pe o perioadă de 48 de luni;

- Automobil de model Renault Fluence, a/f. 2016, nr./înm. XXXXX, procurat la prețul de 150.000,00 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare din 12.08.2019;

- Autoturism de model Lexus ES 300H, a/f. 2016, nr./înm. XXXXX, procurat la prețul de 330.000,00 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare din 06.08.2021;

- Vehicul motorizat YAMAHA XVS950A, a/f. 2013, nr./înm. XXXXX, procurat la prețul de 100.000,00 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare din 02.12.2022;

- Autoturism de model Mercedes S300, a/f. 2014, nr./înm. XXXXX;

În partea ce vizează automobilul de model Mercedes S300, a/f. 2014, nr./înm. XXXXX urmează de menționat următoarele:

În temeiul contractului de cesiune nr. 1380-CES/2019 din 28.11.2019, încheiat între O.C.N. „Victoria Leasing & Finance” SRL (locator), XXXXX (cedent) și Cabinetul Avocatului „XXXXX” (cesionar), cedentul cedează cesionarului iar cesionarul preia de la cedent toate drepturile și obligațiile prevăzute din contractul de leasing nr. 1380/2018/VL din 24.10.2018, cu soldul debitor în valoare de 26.409,03 euro.

Prin contractul de fidejusiune Nr. 1380/2018/VL-A din data de 28.11.2019, încheiat între XXXXX (fidejutor), O.C.N. „Victoria Leasing & Finance” S.R.L. (locator) și Cabinetul Avocatului „XXXXX” (locatar) – fidejutorul și-a asumat obligația să răspundă, în aceeași măsură ca și locatarul în fața locatorului pentru onorarea integrală a obligațiilor aferente contractului de leasing nr. 1380/2018/VL din 24.10.2018, în sumă totală de 26409,03 euro.

La data de 16.11.2022, prin Actul de predare-primire încheiat între OCN „Expert Leasing & Finance” SRL (locator) și C.A. „XXXXX” (locatar) reprezentată legal de către dl XXXXX, în calitate de avocat titulat fondator, ca urmare a onorării tuturor obligațiilor rezultate din contractul de leasing nr. 1380/2018/VL din 24.10.2018, locatorul a transmis iar locatarul a preluat dreptul de proprietate asupra autoturismului de model Mercedes S300, nr./înm. XXXXX.

Ulterior, la data de 24.11.2022, între XXXXX (vânzător) și O.C.N. „Expert Leasing & Finance” SRL (cumpărător) a fost încheiat contractul nr. 2116/2022 de vânzare-cumpărare a bunului în condiții de lease-back. Prețul total al contractului a constituit 25.000,00 euro. Potrivit pct. 4.3.1 și 4.3.2 din contract, conform contractului de leasing, locatarul (utilizator) este obligat să achite locatorului (cumpărătorului) aportul inițial în sumă de 15.000,00 euro. Respectiv, locatorul (cumpărător) a reținut aportul inițial, iar diferența de 10.000,00 euro au fost transferați pe contul vânzătorului – dl XXXXX.

La data de 19.06.2024, prin Actul de predare-primire încheiat între O.C.N. „Expert Leasing & Finance” SRL (locator) și dl XXXXX (locatar), ca urmare a onorării tuturor obligațiilor rezultate din contractul de leasing nr. 2116/2022/EL din 24.11.2022, locatorul a transmis iar locatarul a preluat dreptul de proprietate asupra autoturismului de model Mercedes S300, nr./înm. XXXXX.

În continuare, la data de 08.07.2024, între XXXXX (vânzător) și O.C.N. „Expert Leasing & Finance” SRL (cumpărător) a fost încheiat contractul nr. 2310/2024 de vânzare-cumpărare a bunului în condiții de lease-back. Prețul total al contractului a constituit 28571,43 euro. Potrivit pct. 4.3.1 și 4.3.2 din contract, conform contractului de leasing, locatarul (utilizator) este obligat să achite locatorului (cumpărătorului) aportul inițial în sumă de 8571,43 euro. Respectiv, locatorul (cumpărător) reține aportul inițial, iar diferența în valoare de 20.000,00 euro se transferă pe contul bancar al vânzătorului.

În altă ordine de idei, potrivit extraselor din Registrul de Stat al Populației în coraport cu informațiile generate de baza de date gestionată de Serviciul Fiscal de Stat, se atestă următoarele:

- La data de 01.07.2019, a fost înregistrată persoana juridică – SRL „Bioberrys Group”, cu capital social de 5000 lei, unde fiul subiectului declarării – XXXXX deține cota parte în mărime de 40 %.

- La data de 31.07.2019 a fost înregistrată persoana juridică – SRL „Avibio Farm”, cu capital social de 1000 lei, unde soțul subiectului declarării – dl XXXXX deține cota parte în mărime de 50 %.

Conform datelor indicate în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2019-2023, la cap. IV, lit. D. „Bunuri transmise cu titlu oneros sau gratuit, personal sau de către membrii familiei, concubin/concubină”, unor persoane fizice sau juridice în perioada declarării, dacă valoarea fiecărui bun depășește suma a 10 salarii medii lunare pe economie”, se atestă acordarea la data de 01.06.2019 și 01.07.2019 de către soțul subiectului declarării a 2 împrumuturi bănești către persoana fizică XXXXX și persoana juridică SRL „XXXXX”, în sumă de 150.000,00 lei și 248.200,00 lei.

Pe de altă parte, cu privire la veniturile familiei Chisilița, declarate la depunerea declarațiilor de avere și interese personale, de menționat că acestea provin din salarii, onorariu, înstrăinare bunuri mobile și imobile, remunerare, dobândă, indemnizații, bursă, contractare credit, etc.

Subsecvent, în partea ce vizează respectarea cerințelor de formă la completarea declarațiile de avere și interese personale, s-a stabilit că dna Violeta Chisilița a admis unele carențe în procesul de declarare a averii și interesele personale, contrar prevederilor art. 6 alin.(1) din Legea nr. 133/2016, și anume:

- În declarația de avere și interese personale pentru anul 2018, la cap. II, pct. 7.1 „Venit obținut din înstrăinarea bunurilor mobile sau imobile”, a fost indicat eronat venitul în cuantum de 34 000,00 euro, obținut din înstrăinarea apartamentului nr. XXXXX, situat în XXXXX, identificat prin nr. cad. XXXXX, or, venitul respectiv a fost obținut în anul 2019, conform contractului de vânzare-cumpărare din 12.02.2019 și urma a fi declarat la depunerea declarației de avere și interese personale pentru anul 2019.

- În declarațiile de avere și interese personale pentru anul 2019, 2020, la cap. IV. „Bunuri mobile în țară și în străinătate”, a fost indicat eronat anul dobândirii (2017) bunului mobil de model Renault Fluence, a/f. 2016, nr./înm. XXXXX, or, automobilul menționat supra a fost procurat de către fiul subiectului declarării dl XXXXX în anul 2019, conform contractului de vânzare-cumpărare din 12.08.2019.

- În declarația de avere și interese personale depusă pentru anul 2021, la pct. 7.1. „Venit obținut din înstrăinarea bunurilor mobile sau imobile”, a fost indicat eronat suma de 6300 Euro, or, potrivit contractului de vânzare-cumpărare din 14.05.2021, fiul subiectului declarării dl XXXXX a vândut automobilul de model Renault Fluence, a/f. 2016, nr./înm. XXXXX (bun procurat în perioada aflării acestuia la întreținerea dnei Violeta Chisilița) contra sumei de 30 000 lei.

În partea ce vizează cele invocate în sesizare, de menționat că, potrivit declarațiilor de avere și interese personale depuse pentru anii 2018, la cap. III. „Bunuri imobile în țară și în străinătate”, lit. A. „Terenuri”, dna Violeta Chisilița a declarat 46 de terenuri procurate de către soțul acesteia în anul 2013, unde la rubrica „valoarea bunului” a indicat valoarea totală de 122785 lei, or, respectivele terenuri au fost dobândite în temeiul aceluiași act juridic – contract de vânzare-cumpărare nr. 6172 din 04.06.2013, în perioada anterioară deținerii funcției de judecător, fapt ce nu afectează negativ diferența dintre veniturile și cheltuielile obținute/suportate în perioada exercitării funcției de demnitate publică.

Cu referire la „...casa declarată cu 1 leu...”, inspectoarea de integritate menționează următoarele: în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2017-2023, la cap. III. „Bunuri imobile în țară și în străinătate”, lit. B. „Clădiri și construcții”, dna Violeta Chisilița declară deținerea cu drept de posesie o casă de locuit (situată în mun. XXXXX), unde la valoarea bunului declară „1 leu”.

Fiind accesată baza de date I.P. „Cadastrul Bunurilor Mobile”, se atestă că, bunul imobil menționat supra (situat în XXXXX) aparține cu drept de proprietate părinților subiectului declarării – XXXXX și XXXXX, care a fost dobândit cu drept de proprietate în anul 2008, în temeiul Procesului-verbal de recepție finală nr. 244 din 03.04.2008 – anterior deținerii de către dna Violeta Chisilița a calității de subiect al declarării.

Reieșind din faptul că, bunul imobil nu aparține cu drept de proprietate familiei Chisilița, la depunerea declarațiilor de avere și interese personale, dna Violeta Chisilița urma să indice următoarele informații: adresa (fără număr cadastral); categoria bunului; modul de dobândire; anul dobândirii; suprafața și titularul bunului, fapt expres stipulat în comentariile/descifrările

prezente în declarația de avere și interese, precum și Regulamentul privind modul de completare a declarației de avere și interese personale în formă electronică, aprobat prin Ordinul Președintelui ANI nr. 4/2022, disponibil pe pagina web a Autorității.

Prin urmare, inspectoarea de integritate conchide că nedeclararea corespunzătoare a averii și intereselor personale de către dna Violeta Chisilița (materializată prin admiterea de carențe în procesul de declarare a averii și intereselor personale) nu poate fi individualizată ca un element ce ar conduce la inițierea unui control al averii și intereselor personale. Or, drept factor determinant la adoptarea deciziei vizând oportunitatea inițierii unui control al averii și intereselor personale servește anume faptul existenței unor modificări patrimoniale care raportate la veniturile obținute sunt de natură să genereze o diferență substanțială - diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei în care acesta a devenit subiect al declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv veniturile membrilor de familie, pe de o parte, și averea deținută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte.

Astfel, în contextul celor specificate supra, coroborând circumstanțele invocate în sesizare precum și cele stabilite la etapa verificării prealabile cu probatoriul acumulat, în urma unor calcule matematice, inspectoarea de integritate nu atestă prezența indicilor de depășire a cheltuielilor în raport cu veniturile obținute de subiectul declarării împreună cu membrii familiei ce ar contura aparența existenței unei diferențe substanțiale în sensul normei prevăzute la art. 2 din Legea nr. 133/2016 în raport cu cazul sesizat.

Inter alia, de menționat că, verificarea prealabilă și controlul averii și intereselor personale constituie proceduri administrative care potrivit art. 28 alin. (1) și art. 29 Cod Administrativ se realizează într-un mod corespunzător scopului, cu respectarea principiului proporționalității, astfel, fiind atestată disproporționalitatea dintre ingerința asupra drepturilor și libertăților subiectului declarării vizat (precum și a membrilor familiei și eventual ale altor persoane) realizată într-un eventual control inițiat și scopul urmărit în cadrul acestuia, și, în consecință, lipsa necesității demarării unei proceduri de control al averii și intereselor personale în privința dnei Violeta Chisilița.

Însă, inspectoarea de integritate atenționează subiectul declarării în vederea manifestării unei atitudini prudente în procesul completării declarațiilor de avere și interese personale, ulterioare.

În baza celor expuse, în temeiul prevederilor art. 31 al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectoarea de integritate superioară,

DISPUNE :

1. Se refuză inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale în privința dnei Violeta Chisilița, judecător în cadrul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani).
2. Se informează persoanele interesate despre refuzul în inițierea procedurii de control.
3. Se transmite prezentul Proces-verbal spre publicare pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate.

**Inspectoare de integritate superioară
a Inspectoratului de Integritate**

Ana CROITOR